

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.67>

УДК 657.1:011.56

О. В. Коваль,

к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,

Вінницький національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4192-4456>

О. М. Лишак,

аспірант, Вінницький національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8434-0792>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

O. Koval,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and
Taxation, Vinnytsia National Agrarian University*

O. Lyshak,

Postgraduate student, Vinnytsia National Agrarian University

DIGITALISATION OF ACCOUNTING IN UKRAINE

Цифровізація являється однією з визначних тенденцій розвитку світового суспільства останніми десятиліттями. Залучення спеціального програмного забезпечення в складні економічні процеси гарантовано підвищує ефективність діяльності на підприємстві та зменшує кількість помилок. Бухгалтерський облік не є виключенням з цих закономірностей. Українське

суспільство активно застосовує програмне забезпечення для ведення бухгалтерії, а держава активно лобіює ці процеси.

У статті проведено аналіз впливу цифрових технологій на бухгалтерський облік в Україні. Досліджено поточний стан цифровізації цієї галузі. Визначено, що вище керівництво України встановило розвиток цифрової держави як одніну із стратегічних цілей. На даний момент основними напрямками розвитку цифровізації є автоматизація, хмарні технології та аналітика. Встановлено, що існує велика кількість успішних проєктів, які полегшують процес діджиталізації бухгалтерського обліку. Більшість з них є вузько направленими, але існують і великі, комплексні рішення, які можуть забезпечити вирішення великої кількості проблем підприємств, з якими вони можуть зіткнутися в процесі цифровізації своєї бухгалтерії та документообігу.

Визначено та обґрунтовано основні перспективи розвитку та вдосконалення процесу цифровізації бухгалтерського обліку в Україні.

Digitalization has emerged as a defining trend in the evolution of global society over the last several decades, marking a significant shift towards embracing technology in various sectors. The incorporation of specialized software into the intricate web of economic processes has proven to be a game-changer, significantly boosting efficiency while concurrently reducing the frequency of errors. This trend is vividly reflected in the realm of accounting, a field that has historically been bogged down by manual processes prone to human error. Ukrainian society, in its quest for modernization and efficiency, has been at the forefront of adopting software solutions for accounting, with the government playing a pivotal role in championing these technological advancements.

The impact of digital technologies on the accounting profession in Ukraine has been profound and multifaceted. This article delves into an in-depth analysis of this phenomenon, shedding light on the transformative power of digitalization within this critical sector. The leadership in Ukraine has recognized the immense potential of a

digital-first approach, setting the development of a digital state as one of its top strategic priorities. At this juncture, the primary avenues for digitalization's growth are identified as automation, cloud computing, and data analytics, each playing a crucial role in redefining the landscape of accounting.

There exists a substantial array of successful projects that have significantly eased the transition towards digital accounting practices. These projects range from highly specialized tools designed to address specific challenges to comprehensive platforms capable of overhauling the entire accounting and document management ecosystem of a business. This breadth of solutions highlights the dynamic nature of digitalization in accounting, catering to diverse needs and complexities faced by enterprises in the digital age.

Furthermore, the article articulates and substantiates the key prospects for further development and refinement of digitalization in the accounting sector in Ukraine. It underscores the critical importance of continuous innovation and adaptation in evolving technological landscapes. The future of accounting in Ukraine, as envisaged in this analysis, is intrinsically linked to the country's ability to harness the full potential of digital technologies, thereby setting a precedent for the integration of digital practices in accounting on a global scale.

Ключові слова: *цифровізація, бухгалтерський облік, автоматизація, хмарні технології, штучний інтелект, блокчейн.*

Keywords: *digitalization, accounting, automation, cloud technologies, artificial intelligence, blockchain.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. *Цифровізація бухгалтерського обліку в Україні є актуальним та важливим процесом, який включає в себе перехід від традиційних методів обліку до використання сучасних технологій. Він відкриває нові можливості для підвищення ефективності, зменшення помилок і поліпшення доступу до даних. Проте, він також створює нові*

виклики, такі як захист даних, навчання персоналу та адаптація до швидко змінюваних технологій. Незважаючи на значні кроки, які Україна вже зробила у напрямку цифровізації бухгалтерії, є потреба в подальшому дослідженні та аналізі цієї області, щоб краще розуміти та використовувати її потенціал для підвищення ефективності бухгалтерського обліку в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам цифровізації бухгалтерського обліку в Україні приділяється значна увага в наукових дослідженнях. Науковці здійснили великі внески у вивченні взаємодії між впровадженням цифрових технологій та вдосконаленням систем бухгалтерського управління. Актуальною залишається тема подальшого розвитку та інтеграції цифрових інструментів у бухгалтерський облік на підприємствах України. Забезпечення персоналу оперативною та надійною інформацією стає вирішальним завданням для прийняття ефективних управлінських рішень.

Перспективи розвитку цифровізації бухгалтерського обліку та складнощі з якими можна зіштовхнутись в цьому процесі в своїх працях досліджували П.Р. Пуцентейло, А.В. Довбуш [1], О. Білоус, О. Кундеус [2].

Однак, незважаючи на значний обсяг досліджень, важливо відзначити, що деякі питання залишаються невирішеними або спірними. Потребують більш глибокого вивчення аспекти організації цифрового бухгалтерського управління, зокрема його взаємодію з іншими аспектами підприємницької діяльності та особливостями конкретних галузей економіки. Також потребують уточнення пріоритетні шляхи подальшого розвитку бухгалтерського обліку в умовах переходу до цифрової економіки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження впливу цифровізації на бухгалтерський облік в Україні, включаючи аналіз його поточного стану, а також визначення можливих напрямків для подальшого розвитку і вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі, де технології розвиваються з неймовірною швидкістю, бухгалтерський облік не

залишається осторонь. Цифровізація є визнаним механізмом економічного зростання завдяки здатності технологій позитивно впливати на ефективність, результативність, вартість та якість економічної, громадської та особистої діяльності [3, с. 70]. Цей процес відкриває нові можливості для підвищення ефективності, зменшення помилок і поліпшення доступу до даних. Проте, він також породжує нові проблеми, включаючи захист інформації, освіти співробітників та пристосування до швидкоплинних технологічних змін. Ці виклики вимагають від нас глибокого розуміння технологій, їх впливу на бухгалтерський облік та способів їх ефективного використання. У цьому контексті, наукове дослідження цифровізації бухгалтерського обліку в Україні стає особливо актуальним.

Цифровізація бухгалтерського обліку в Україні все ще знаходиться на ранніх стадіях, але вона активно розвивається. Багато компаній все ще використовують традиційні методи бухгалтерського обліку і лише починають переходити до цифрових технологій. Однак, зростання кількості ІТ-компаній в Україні сприяє розвитку цифрової економіки. Також Міністерство цифрової трансформації України, створене в 2019 році, розробляє проєкт «держава в смартфоні», який було оголошено президентом Володимиром Зеленським. Цей проєкт передбачає створення максимально зручної цифрової держави, вільної від бюрократії, повністю безпаперової, де не має потреби відвідувати державні установи.

В рамках програми цифровізації в Україні було встановлено чотири стратегічні цілі на період до 2024 року для створення цифрової держави:

- 1) забезпечення 100% доступності державних послуг в онлайн-режимі;
- 2) залучення 6 мільйонів українців до програми розвитку цифрових навичок;
- 3) підвищення внеску ІТ-сектору до 10% валового внутрішнього продукту країни;
- 4) забезпечення 95% покриття транспортної інфраструктури та населених пунктів високошвидкісним інтернетом [4].

Однією з складових розвитку цифрової економіки в Україні є

регламентація цього процесу. За останні кілька років було прийнято ряд нормативно правових документів, які вносять нормалізують процес цифровізації адміністративно-економічних процесів в Україні (Табл. 1).

Таблиця 1. Нормативні документи, які регламентують процес цифровізації адміністративно-економічних процесів в Україні

Назва нормативного документа	Опис
Закон України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 № 675-VII	Встановлено юридичні відносини під час проведення електронних правочинів в галузі електронної комерції. Визначено різновиди електронних послуг та розгорнуто основні принципи правового регулювання у цьому секторі. Ідентифіковано права та обов'язки учасників відносин в області електронної комерції.
Постанова Кабінету міністрів України від 21.10.2015 № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних»	Встановлені вимоги до формату та структури наборів даних, які мають бути розкриті у відкритому форматі, визначено частоту оновлення та процедуру їхнього оприлюднення, а також визначений перелік таких наборів даних.
Закону України «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 № 2155-VIII	Встановлено юридичні та організаційні принципи, за якими надаються електронні довірчі послуги. Розгорнуто основні засади державного регулювання в галузях електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації. Визначено учасників відносин у сфері електронних довірчих послуг, їх права та обов'язки. Конкретизовано засоби та схеми електронної ідентифікації. Регульовано питання, що стосуються організації нагляду (контролю) у сфері електронних довірчих послуг.
Проект Цифрової адженди України	Визначені пріоритетні галузі, ініціативи та проекти щодо «цифровізації» України. Уточнено місію, візію, цілі, основні принципи «цифровізації», а також намічено перспективні політики для підтримки розвитку «цифрової» інфраструктури України. Окреслено особливості «цифровізації» освіти, розвитку «цифрової» економіки, управління державою через «цифровізацію», а також трансформацію суспільно-економічної сфери та інші аспекти.

Джерело: сформовано авторами на основі [5, 6, 7, 8]

Однак, повномасштабне вторгнення росії викликало перебої в електропостачанні та інтернет-з'єднанні, що є передумовою для стійкості та подальшого розвитку цифрової економіки. За оцінками, з початку війни якість передачі даних знизилася в середньому на 13% по стаціонарних мережах Інтернету та на 26% по мобільних мережах [9].

Незважаючи на ці виклики, Україна продовжує розвивати свою цифрову

інфраструктуру і використовувати цифрові технології для підтримки економічних процесів, в тому числі і бухгалтерського обліку.

Досліджуючи сучасні методи та засоби впровадження технологій в бухгалтерські процеси можна виділити кілька основних напрямків, таких як: автоматизація, хмарні технології та аналітика.

Автоматизація дозволяє бухгалтерам зосередитися на більш складних завданнях, в той час як рутинні процеси, такі як введення даних, проводяться автоматично. Також автоматизовані системи можуть виконувати перевірки вже наявних даних. Це не тільки підвищує продуктивність, але і зменшує ймовірність помилок, що можуть виникнути при ручному введенні інформації.

Хмарні технології надають можливість бухгалтерам легко та безпечно отримувати доступ до інформації з будь-якого місця та в будь-який час. Це не тільки поліпшує гнучкість та мобільність, але і дозволяє краще відповідати на потреби бізнесу, надаючи актуальну інформацію в реальному часі. Крім того, хмарні технології можуть сприяти більшій інтеграції даних, що дозволяє бухгалтерам легше отримувати повну картину фінансового стану компанії.

Цифрові інструменти можуть автоматично аналізувати великі обсяги даних, що дозволяє бухгалтерам швидко отримувати важливу інформацію. Вони можуть опрацьовувати дані з неймовірною швидкістю, що значно перевищує людські можливості.

Розглядаючи приклади інформатизації бухгалтерського обліку в Україні, можна відзначити як і багато невеликих та вузькоспеціалізованих рішень, так і цілі платформи, які допомагають вирішити проблему цифровізації багатьох складових обліку підприємств та установ.

Одними з найпопулярніших таких програм в Україні є InfoTAX, iFin, MASTER: Бухгалтерія. Розглянемо їх детальніше.

InfoTAX - це сервіс який був запроваджений державною податковою службою України. Він призначений для спілкування з платниками податків та надання різноманітних послуг. На першому етапі роботи цього сервісу платники за допомогою месенджерів Telegram, Viber мають можливість

отримувати інформацію щодо стану розрахунків з бюджетом, реєстраційні та облікові дані, повідомлення про результати обробки документів, нагадування про необхідність подання звітності та сплати податків. Другий етап програми передбачає автоматичне заповнення звітності для платників єдиного податку, впровадження можливості сплати податків у «два кліки», а також систему оповіщення про настання податкового боргу. Доступ до нового сервісу захищено та відбувається через обов'язкову ідентифікацію особи за допомогою ID-банкінгу або електронного підпису. В подальшому вказаний сервіс буде інтегровано з порталом Дія [10; 11].

iFin - це український онлайн-сервіс, який дозволяє бухгалтерам подавати електронну звітність. З 2011 року через iFin було подано понад 13 мільйонів звітів в Державну податкову службу України, Державну службу статистики України, Державну казначейську службу України, Фонд соціального страхування та Пенсійний фонд України. Він дозволяє імпортувати дані з великої кількості бухгалтерських програм. Також сервіс допомагає автоматизувати рутинні бухгалтерські задачі та надає надійні механізми криптографії, завдяки яким дані є повністю захищеними [12].

MASTER: Бухгалтерія - це українська платформа для ведення бухгалтерського та управлінського обліку. Вона дозволяє проводити операції з грошовими коштами та їх еквівалентами. Платформа інтегрована з різними банками і дозволяє автоматично вивантажувати транзакції. MASTER:Бухгалтерія дозволяє вести облік розрахунків з клієнтами, постачальниками. Платформа автоматизує процеси розрахунку заробітної плати та обліку кадрів, дозволяє вести облік основних засобів, матеріалів, а також здійснювати торгівельний та складський облік. Вона інтегрована з торговельним онлайн-майданчиком SmartTender і сервісом електронного документообігу Signy [13].

Враховуючи світові та українські тренди, можна прогнозувати подальший розвиток вже існуючих напрямків, таких як автоматизація та хмарні технології. Також можна очікувати початок використання нових технологій у сфері

бухгалтерського обліку, зокрема штучного інтелекту та блокчейн.

Блокчейн — це технологія, яка дозволяє зберігати та передавати дані в зашифрованому вигляді без посередників (Рис. 1).

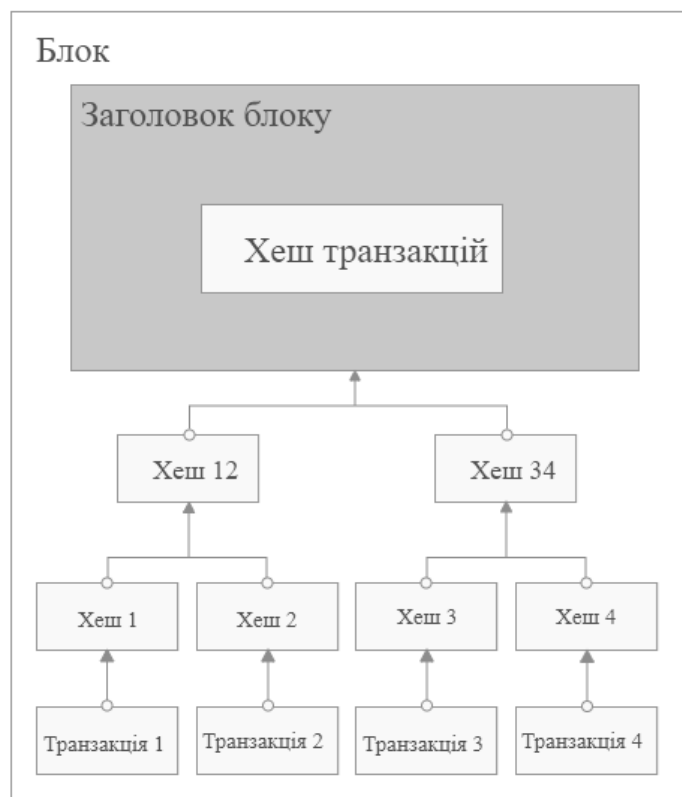

Рис. 1. Структура блоку блокчейну
Джерело: побудовано авторами на основі [14]

Блокчейн може мати потенціал для використання в бухгалтерському обліку, оскільки дані, які він містить, не піддаються зміні або видаленню без відображення слідів. Це робить їх надзвичайно надійними та перевіреними. Також ці дані є доступними для усіх учасників мережі, що забезпечує відкритість та прозорість. Блокчейн може допомогти спростити та оптимізувати податковий облік, використовуючи смарт-контракти, які автоматично будуть розраховувати та сплачувати податки відповідно до чинного законодавства [15, с. 270].

Штучний інтелект (ШІ) - це розділ комп'ютерної лінгвістики та інформатики, який швидко розвивається та зосереджується на розробці програмних рішень здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту.

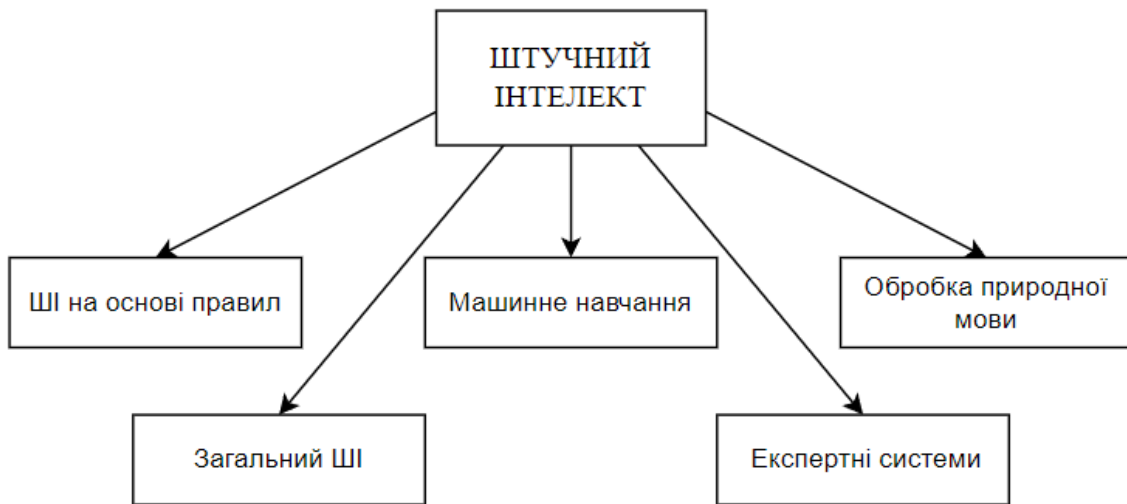

Рис. 2. Основні типи штучного інтелекту

Джерело: побудовано авторами на основі [16]

Загальний ШІ є лише теоретичною концепцією, тому аналіз його потенційного застосування в бухгалтерській сфері є недоцільним. Також варто зазначити, що рівень розвитку обробки природної української мови зараз знаходиться на дуже низькому рівні, що унеможлиблює її комерційне застосування на даному етапі.

ШІ на основі правил може стати наступним етапом розвитку автоматизації облікових процесів на підприємствах та установах. Потенційно даний тип штучного інтелекту можна буде використовувати для автоматизації рутинних операцій, генерування звітів, класифікації та категоризації витрат та забезпечення відповідності стандартам обліку та законодавству, автоматично враховуючи зміни у нормативній базі.

Експертні системи мають значний потенціал використання в бухгалтерському обліку. Вони можуть надавати допомогу в прийнятті рішень щодо складних питань, враховуючи різні аспекти оподаткування, правові вимоги та внутрішні політики підприємства. Також експертні системи можуть використовуватися для навчання нових бухгалтерів, надаючи інтерактивні уроки та демонструючи вирішення типових завдань.

Розглядаючи машинне навчання, як потенцій напрямок розвитку, можна виділити кілька можливих варіантів використання. Ця технологія може

використовуватися для класифікації, обробки, аналізу та валідації облікових даних, таких як рахунки-фактури, платіжні доручення, баланси, звіти тощо. Також машинне навчання може допомогти виявляти та виправляти помилки, невідповідності та аномалії в облікових даних. Воно може використовуватися для прогнозування, моделювання та оптимізації різних облікових показників, таких як прибуток, витрати, кеш-флоу, рентабельність, ліквідність, ризики. Машинне навчання може також допомогти визначати та реалізовувати найкращі облікові стратегії та практики для досягнення цілей підприємства [17].

Всі ці технології та тренди вже впливають на бухгалтерський облік в Україні та інших країнах і їх вплив, ймовірно, зростатиме в майбутньому. Однак важливо зазначити, що точність будь-якого прогнозу може змінюватися в залежності від різних технологічних факторів та економічних умови.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Україна вже робить значні кроки у напрямку цифровізації бухгалтерського обліку. Активно формується нормативно-правова база, що дозволяє успішно імплементувати та використовувати різноманітні програмні рішення такі, як InfoTAX, iFin та MASTER: Бухгалтерія. Ці програми демонструють, як цифрові технології можуть поліпшити бухгалтерський облік, забезпечуючи автоматизацію, точність, доступність та безпеку даних.

В майбутньому очікується, що цифровізація бухгалтерського обліку в Україні буде продовжуватися та розвиватися, з використанням штучного інтелекту та блокчейну. Ці технології є перспективними для подальшого дослідження та розвитку в сфері бухгалтерського обліку. Вони можуть допомогти у здійсненні аналізу даних, виявленні шаблонів, прогнозуванні фінансових показників, а також забезпечити прозорість та безпеку бухгалтерських записів.

Однак, точність будь-якого прогнозу може змінюватися в залежності від різних факторів, включаючи технологічні зміни, регулятивні оновлення та економічні умови. Тому важливо продовжувати дослідження та аналіз цієї

області, щоб краще розуміти та використовувати потенціал цифровізації для підвищення ефективності бухгалтерського обліку в Україні.

Література

1. Пуцентейло П.Р., Довбуш А.В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2021. №3-4. С. 140-151.
2. Білоус О., Кундеус О. Трансформація бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 84. №4. С. 56-61.
3. Про схвалення концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. *Офіційний вісник України*. 2018. № 16. С. 70.
4. Ionan V. Digital Transformation in Ukraine: Before, During, After War. *Harvard ALI Social Impact Review*. URL: <https://www.sir.advancedleadership.harvard.edu/articles/digital-transformation-in-ukraine-before-during-after-war> (дата звернення: 02.02.2024).
5. Проєкт цифрової адженди України – 2020. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 03.02.2024).
6. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 78. С. 14.
7. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 45. С. 400.
8. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: Постанова Кабінету міністрів України від 21.10.2015 р. № 835. *Офіційний вісник України*. 2015. № 85. С. 10.
9. Digitalisation for Recovery in Ukraine. *OECD*. URL: <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/digitalisation-for-recovery-in-ukraine-c5477864/> (дата звернення: 02.02.2024)

10. Розпочав роботу новий електронний сервіс ДПС — «InfoTAX». URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/servis/rozpocav-robotu-novij-elektronnij-servis-dps-infotax> (дата звернення: 03.02.2024).
11. ДПС запускає новий сервіс «infoTAX». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/dps-zapuskaye-novij-servis-infotax> (дата звернення: 03.02.2024).
12. iFin. URL: <https://www.ifin.ua/> (дата звернення: 04.02.2024)
13. Про компанію. MASTER. URL: <https://masterbuh.com/pro-kompaniyu/pro-master> (дата звернення: 04.02.2024).
14. Спасітелева С.О., Бурячок В.Л. Перспективи розвитку додатків блокчейн в Україні. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*. 2018. № 1. С. 35-48.
15. Пілевич Д. С. Теоретико-прикладні засади використання blockchain-технології в бухгалтерському обліку. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 267–274.
16. Погореленко А. К. Штучний інтелект: сутність, аналіз застосування, перспективи розвитку. *Вісник ХДУ Серія Економічні науки*. 2018. № 32. С. 22-27.
17. The Role of Artificial Intelligence in Accounting. URL: <https://www.g2.com/articles/the-role-of-artificial-intelligence-in-accounting> (дата звернення: 04.02.2024).

References

1. Putsentejlo, P.R. and Dovbush, A.V. (2021), “Main vectors of accounting development in the conditions of the digital economy”, *Innovatsijna ekonomika*, vol. 3-4, pp. 140-151.
2. Bilous O. and Kundeus O. (2023), “Transformation of accounting in the conditions of the digital economy”, *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 4 (83), pp. 56-61.

3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), “Resolution “On approval of the concept of development of the digital economy and society of Ukraine for 2018-2020”, Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, vol. 16, pp. 70.
4. Harvard ALI Social Impact Review (2023), “Digital Transformation in Ukraine: Before, During, After War”, available at: <https://www.sir.advancedleadership.harvard.edu/articles/digital-transformation-in-ukraine-before-during-after-war> (Accessed 2 February 2024).
5. Hi-Tech Office Ukraine (2020), “Digital Agenda of Ukraine – 2020”, available at: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (Accessed 3 February 2024).
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), “The Law of Ukraine “On e-commerce”, Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, vol. 78, p. 14.
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine “On electronic trust services”, Vidomosti Verkhovnoi Rady, vol. 45, p. 400.
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution “On Approval of the Regulation on Data Sets to be Disclosed in the Form of Open Data”, Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, vol. 85, pp. 10.
9. OECD (2022), “Digitalisation for Recovery in Ukraine”, available at: <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/digitalisation-for-recovery-in-ukraine-c5477864> (Accessed 2 February 2024).
10. Diia.Business (2020), “The new electronic service of the SFS — “InfoTAX” has started working”, available at: <https://business.diia.gov.ua/cases/servis/rozpocav-robotu-novij-elektronnij-servis-dps-infotax> (Accessed 3 February 2024).
11. Government portal (2020), “SFS launches a new service “infoTAX”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/dps-zapuskaye-novij-servis-infotax> (Accessed 3 February 2024).
12. iFin (2024), available at: <https://www.ifin.ua/> (Accessed 4 February 2024).

13. MASTER (2024), "About the company", available at: <https://masterbuh.com/pro-kompaniyu/pro-master> (Accessed 4 February 2024).
14. Spasiteleva, S.O. and Buryachok, V.L. (2018), "Prospects for the development of blockchain applications in Ukraine", *Kiberbezpeka: osvita, nauka, tekhnika*, vol. 1, pp. 35-48.
15. Pilevich, D.S. (2020), "Theoretical and applied principles of using blockchain technology in accounting", *Problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 267–274.
16. Pohorelenko, A.K. (2018), "Artificial intelligence: essence, application analysis, development prospects", *Visnyk KhDU Seriia Ekonomichni nauky*, vol. 32, pp. 22-27.
17. G2 (2020) "The Role of Artificial Intelligence in Accounting", available at: <https://www.g2.com/articles/the-role-of-artificial-intelligence-in-accounting> (Accessed 4 February 2024).

Стаття надійшла до редакції 15.02.2024 р.